

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังกัดมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดมศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 จำนวน เขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีโรงเรียนสังกัดอยู่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 24 โรงเรียนคือ โรงเรียนชุมชนบ้านคอกเต่า โรงเรียนบ้านยางเปียง โรงเรียนบ้านห้วยไม้หก โรงเรียนบ้านนาเกียน โรงเรียนแม่ต๋อนวิทยาคม โรงเรียนบ้านทุ่ง โรงเรียนบ้านทุ่งโป่ง โรงเรียนบ้านเตียนอง โรงเรียนบ้านวังลุง โรงเรียนบ้านผาแดน โรงเรียนบ้านดงคำ โรงเรียนบ้านนาพอน โรงเรียนบ้านโป่ง โรงเรียนบ้านหลังท้อ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าข้าม โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม โรงเรียนสอคพิทยาคม โรงเรียนคอกเต่าวิทยาคม โรงเรียนบ้านวังหลวง โรงเรียนบ้านถิ่นสำราญ โรงเรียนบ้านแอนใหม่ โรงเรียนบ้านแอนจ็คสรร โรงเรียนโป่งทุ่ง และ โรงเรียนบ้านตาลเหนือ มีจำนวนทั้งสิ้น 45 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์คือครูสังกัดมศึกษาที่เจาะจงจำนวนเลือกมา โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – List)

ตอนที่ 2 ปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - List)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สาเหตุของปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5

ตอนที่ 2 แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 มีขั้นตอนในการดังนี้

1.1 ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย ตำรา และบทความเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 รวบรวมนำผลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยและสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเมื่อผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาและสื่อความหมาย

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนจอมทอง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 6 จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ นำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานีประศาสน์, 2545, หน้า 149) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

1.7 ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง แล้ว นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ปัญหาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีขั้นตอนในการดังนี้

2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการถามตามวัตถุประสงค์

2.3 รวบรวมข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ ตามประเด็นที่กำหนดไว้

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเมื่อผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ว่าได้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ไปทดลองสัมภาษณ์กับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนจอมทอง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 6 จำนวน 20 คน ว่ามีความเข้าใจตัวคำถาม และสามารถตอบคำถามตามที่ต้องการหรือไม่

2.7 ปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้ง แล้วนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.8 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไปมอบให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครู สังกัดศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (Statistical Packages for Social Science / For Windows) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของครู สังกัดศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ที่แบ่งออกเป็น 2 ตอนมีการวิเคราะห์ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู สังกัดศึกษา ใช้ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบบรรยาย
 - ตอนที่ 2 ปัญหาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครู สังกัดศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบบรรยาย

การแปลผล

การกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถามมีดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับจากเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 162) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับที่ต่ำสุด

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูสังคัมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ครูสังคัมศึกษาที่เจาะจงเลือกมาโรงเรียนละ 1 คน ทั้งหมด 24 คน รวมแล้วเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นหมวดหมู่ และนำเสนอโดยใช้การพรรณนาแบบความเรียง